

Kultura Ludowa

Pienin i Gorców

ocalić od zapomnienia

ZDJĘCIA

Anna Nowaczyk-Gajda

FOTOGRAFIE KRAJOBRAZÓW

Renata Burdyl

PROJEKT OKŁADKI

Joanna Długosz

REDAKCJA

Zarząd LGD „Gorce-Pieniny”

ISBN 978-83-66394-03-2

WYDANIE I – ROK 2019

© Copyright by Stowarzyszenie

Lokalna Grupa Działania „Gorce-Pieniny”, Krościenko nad Dunajcem 2019

WYDAWCA

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Gorce-Pieniny”

ul. Rynek 32

34-450 Krościenko nad Dunajcem

tel. 18 262 35 90

e-mail: biuro@leadergorce-pieniny.pl

www.leadergorce-pieniny.pl

WSPÓŁWYDAWCA

Wydawnictwo i Drukarnia NOVA SANDEC

ul. Lwowska 143

33-300 Nowy Sącz

tel. 18 547 45 45

e-mail: biuro@novasandec.pl

www.novasandec.pl

SKŁAD, ŁAMANIE I OPRACOWANIE GRAFICZNE

Joanna Długosz

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Dofinansowano ze środków
Narodowego Centrum Kultury
w ramach programu
„EtnoPolska 2019”

Wstęp

Szanowni Państwo,

Mamy przyjemność oddać w Państwa ręce album, jako mierzalny efekt realizowanego przez nas projektu pn. „Kultura Ludowa Pienin i Gorców – ocalić od zapomnienia” dofinansowanego z Narodowego Centrum Kultury w ramach programu EtnoPolska 2019. Publikacja pokazuje pełny obraz Pienin i Gorców w twórczości lokalnych artystów z różnych dziedzin sztuki rękodzielniczej. Ukazuje niezwykły świat pienińsko-gorczańskich twórców, między innymi rzeźbiarza, malarza, hafciarki, czy prace na krosnach. Widać, że osoby te wkładają wiele pracy, czasu i wysiłku w działalność, która przede wszystkim podyktowana jest wewnętrzną potrzebą serca. Wyroby pienińsko-gorczańskich rzemieślników urzekają przede wszystkim pięknem i autentycznością form.

Kilkudziesięciu pienińskich i gorczańskich rzemieślników i twórców ludowych znalazło się na fotografiach w niniejszym albumie przygotowanym przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Gorce-Pieniny”. Za każdą z fotografii stoi człowiek ze swoją niepowtarzalną historią. Fotografie te uwypuklają to, co w życiu pienińskich i gorczańskich rękodzielników najbardziej charakterystyczne. Pokazują one zarówno trud jak i satysfakcję wynikające z rzemieślniczej pracy.

Niniejsza publikacja jest formą inspiracji do kontynuowania tradycji przodków niejako na marginesie świata, który w pośpiechu dąży do nowości i zysku. Na obszarze pienińsko-gorczańskim jest wiele osób, którym tradycyjne umiejętności rękodzielnicze są niezwykle bliskie. Twórcy Ci kontynuują prace swoich przodków, a wielu z nich przekazuje wiedzę i umiejętności młodemu pokoleniu, dbając o zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu.

Mimo powyższego, w dzisiejszych czasach pamięć o tradycyjnych rzemiosłach coraz szybciej ulega zatraceniu. XXI wiek to czas pośpiechu, czas, kiedy wszystko możemy dostać za pomocą kliknięcia myszką. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Gorce-Pieniny” podjęło się realizacji projektu na rzecz zachowania i kontynuacji zanikających form kultury ludowej na obszarze Pienin i Gorców. Międzypokoleniowe warsztaty z twórcami ludowymi pochodzącymi i tworzącymi na terenie Pienin i Gorców oraz album o ich twórczości, który trzymacie Państwo w rękach mają służyć młodemu pokoleniu aby bogactwa jakim jest rzemiosło Pienin i Gorców nie zatracić...

Zarząd LGD „Gorce-Pieniny”

Krystyna Aleksander

Krystyna Aleksander (ur. 1930 r., Krościenko nad Dunajcem), emerytka, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od 1939 r. zajmuje się poezją, a od 1984 r. malarstwem, haftem i działalnością charytatywną. Maluje na płótnie, szkłe, desce, ceramice, akwarele. W swoim dorobku ma ok. 200 obrazów i 500 wierszy. W Domu Pielgrzyma w Watykanie znajduje się jej obraz na szkłe pt. „Św. Kinga”, ofiarowany z okazji 25-lecia pontyfikatu Jana Pawła II. Jak mówi, najważniejsze dla niej w uprawianiu twórczości jest kultywowanie postaci św. Kingi oraz propagowanie piękna regionu Pienin. Jej prace można także zobaczyć w galerii Centrum Kultury i Promocji w Krościenku, pijalni w Szczawnicy i kościele św. Katarzyny w Sromowcach Niżnych. Na swoim koncie ma udział w licznych wystawach indywidualnych i zbiorowych oraz nagrody i odznaczenia, m.in.: Zasłużony Działacz Kultury (2001 r.), Zasłużony dla Kultury Polskiej (2015 r.), Honorowy Obywatel Gminy Krościenko nad Dunajcem (2016 r.) i Nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2017 r.). Swoimi umiejętnościami dzieli się na spotkaniach i warsztatach dla młodzieży i dorosłych w szkołach i bibliotekach. Hobby – literatura, podróże i pielęgnacja ogrodu.

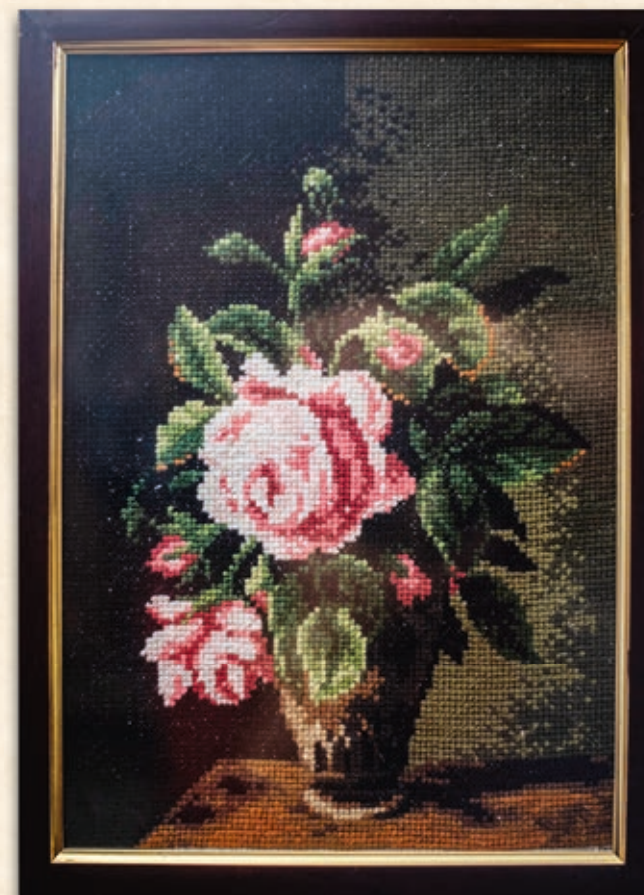
Jadwiga Bandyk

Jadwiga Bandyk (ur. 1971 r., Głucholazy), nauczycielka przyrody i geografii, mieszka w Ochotnicy Dolnej. Od dziecka zajmuje się szydełkowaniem. Tej sztuki nauczyła się sama. Z internetu natomiast nauczyła się wyplatania z papierowej wikliny. Inspiracją do zajęcia się twórczością artystyczną było hobby jej mamy, która haftuje. Stworzyła już ponad sto koszyków, pudełeczek i innych ozdób z papierowej wikliny oraz jeszcze więcej szydełkowych prac: obrusów, serwet, firanek, torebek czy maskotek. Jak mówi, robótki artystyczne dają jej ogromną satysfakcję, pozwalają wyrazić siebie i odrywają od problemów dnia codziennego. Przy tym cieszą rodzinę i znajomych, których nimi obdarowuje, oraz nieznajomych, którzy je kupują. Swoją twórczość prezentowała na wystawach w Wiejskim Ośrodku Kultury w Ochotnicy Dolnej, gdzie prowadzi również warsztaty artystyczne. Jej prace stanowią także element wnętrza publicznych toalet na terenie gminy. Poza robótkami pasją Jadwigi Bandyk są górskie wędrówki, wyprawy rowerowe, czytanie książek oraz muzyka – co nieco gra na gitarze i śpiewa.

Maria Bednarczyk

Maria Bednarczyk (ur. 1956 r., Kraśnica), z wykształcenia obuwnik montażysta, obecnie już na emeryturze, mieszka w Kluszkowcach. Od najmłodszych lat uprawia haft krzyżkowy, którego nauczyła się sama, analizując obrazy innych artystów ludowych. Sama stworzyła ich przeszło 50. Dzieli się nimi z rodziną i znajomymi, którym ofiaruje je w formie prezentów. Hobby – wędkarstwo i gotowanie.

Andrzej Beliczyński

Andrzej M. Beliczyński (ur. 1948 r., Łódź), emerytowany nauczyciel fizyki i matematyki, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od ponad 40 lat zajmuje się malarstwem oraz sztuką użytkową. Stworzył już kilka tysięcy akwarel i pasteli. Swoje prace prezentował na indywidualnych i zbiorowych wystawach m.in. w Katowicach. Wygrał konkurs na kalendarz roku w Holandii. Jego prace można na co dzień oglądać w galerii w Sromowcach Niżnych oraz prowadzonej przez artystę Galerii Autorskiej „Pod Okółkiem” przy ul. Zdrojowej w Krościenku n/D. Hobby – ogród.

Dawid Chrobak

Dawid Chrobak (ur. 1988 r., Szczawnica), z wykształcenia mechanik pojazdów samochodowych, z zawodu murarz, mieszka w Ochotnicy Dolnej. Zajmuje się lutnictwem. Tworzy również instrumenty pasterskie. Wykonał już trzy sztuki skrzypiec, tyle samo złóbcoków oraz piszczalki: końcówkę, sześciootworową i dwójnicę. Jeden z instrumentów oddał na licytację w Łukowicy na cele charytatywne. Lutnictwem zajął się między innymi z uwagi na rodzinne tradycje muzykowania. Sam grał w orkiestrze dętej oraz zespole weselnym na saksofonie, a dla siebie również na akordeonie. Jego hobby to również chodzenie po górach.

Władysław Cieselka

Władysław Cieselka (ur. 1937 r., Szczawnica), emerytowany ślusarz, mieszka w Szczawnicy. Od 1972 r. rzeźbi w kamieniu, ocalając od zapomnienia ten gatunek sztuki. Stworzył 62 takie rzeźby. Jego prace znajdują się w muzeach w Szczawnicy, Nowym Sączu i Krynicy-Zdroju. Za swoją twórczość otrzymywał nagrody i wyróżnienia m.in. podczas II Konkursu Współczesnej Rzeźby Ludowej (1975 r.), I Biennale Współczesnej Sztuki Ludowej (1981 r.) oraz konkursu „Współczesnej karpackiej rzeźby ludowej w kamieniu” (2009 i 2014 r.). Jego pasją jest również muzyka regionalna. Swoje zamiłowanie do twórczości ludowej stara się przekazać wnukom.

Rozalia Czajka

Rozalia Czajka (ur. 1948 r., Ochotnica Dolna), z wykształcenia księgowa, obecnie na emeryturze, mieszka w Ochotnicy Dolnej. Od 1980 r. zajmuje się hafciarstwem. Tej sztuki nauczyła ją koleżanka, teraz ona uczy swoje trzy córki. Technika haftu stworzyła już ponad 50 obrazów. Haftuje również serwety, obrusy i gorsety góralskie. Podkreśla, że w tej sztuce najważniejsza jest precyzja.

Bronisława Czepiel-Bryniarska

Bronisława Czepiel-Bryniarska (ur. 1962 r., Zakopane), z wykształcenia kożusznik, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Poszła w ślady rodziców i od 35 lat zajmuje się twórczością ludową: maluje, szyje i haftuje regionalne stroje, robi frędzle do chust, pisze wiersze. Wykonała już 50 gorsetów, namalowała 200 obrazów i wydała tomik poetycki. Swoje prace prezentowała na wystawach zbiorowych w Krościenku, Nowym Targu, Ochotnicy. Wraz z rodzicami prowadzi galerię w Krościenku oraz zajęcia indywidualne dla zainteresowanych twórczością ludową.

Maria Czepiel

Maria Czepiel (ur. 1939 r., Nowy Targ), z zawodu cholewkarz, już na emeryturze, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od 60 lat zajmuje się haftem. Tą techniką wykonała już 200 gorse-tów, 150 kamizelek męskich, a także liczne stroje dla dzieci, serwety czy obrusy. Maluje również obrazy na szkle o tematyce regionalnej i religijnej. Jej prace można oglądać w Muzeum Sztuki Ludowej w Lublinie, Muzeum Pienińskiego Parku Narodowego, w kościele pw. Wszystkich Świętych czy kaplicy św. Rocha w Krościenku. Prezentowała je również na wystawach krajowych i konkursach sztuki ludowej, zdobywając liczne dyplomy i wyróżnienia. Swoją wiedzę dzieli się na warsztatach dla młodzieży. Wraz z mężem Stanisławem prowadzi też rodzinną galerię. Jej hobby to robienie przetworów.

Stanisław Czepiel

Stanisław Czepiel (ur. 1936 r., Krościenko nad Dunajcem), emerytowany nauczyciel muzyki, skrzypek, dyrygent, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od najmłodszych lat zajmował się m.in. rzeźbą w drewnie. Wykonał ok. 500 rzeźb o tematyce ludowej. Jako artysta lutnik zbudował 120 instrumentów. Maluje również obrazy – przedstawiają głównie architekturę kościołów i wiejskich kapliczek oraz pejzaże górskie. Na swoim koncie ma przeszło 300 malarskich prac. Od najmłodszych lat także pisał wiersze, pastorałki, opowiadania o życiu górali – gwarą i językiem literackim. Wydał sześć tomików poetyckich. Swoją twórczość prezentował na licznych wystawach indywidualnych i zbiorowych w kraju. Uhonorowany odznakami: Zasłużony dla Kultury Polskiej, Zasłużony Działacz Kultury oraz Złotym Medalem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski. Jego prace można oglądać w Muzeum Sztuki Ludowej w Lublinie, w Muzeum Podhalańskim w Nowym Targu czy Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu. Prowadzi również rodzinną galerię w Krościenku nad Dunajcem. Poza sztuką ludową jego pasją jest gotowanie.

Joanna Dłubacz

Joanna Dłubacz (ur. 1981 r., Nowy Targ), z zawodu i pasji ogrodnik, mieszka w Ochotnicy Dolnej. Zajmuje się szydełkowaniem, a od pięciu lat również wyszywa koralikami gorsety. Tej sztuki nauczyła się sama. Wykonała już 48 gorsetów, ale wyrobów szydełkowych nie jest w stanie zliczyć. Jej prace można obejrzeć na profilu Facebookowym.

Katarzyna Dobrzańska

Katarzyna Dobrzańska (ur. 1978 r. Ostrowsko), kierownik Domu Kultury w Maniowach, gdzie także mieszka. Od 10 lat lat zajmuje się twórczością ludową. Haftuje, a także robi frędzle do chust. Tej techniki nauczyła się samodzielnie. Za doprawianie frędzli do chust zajęła pierwsze miejsce podczas Małopolskiego Konkursu Kół Gospodyń Wiejskich w Jabłonce, w którym uczestniczyła wraz z KGW Maniowy. Wykonała już ok. 70 chust. Tę sztukę przekazuje teraz swoim córkom i bratanicy. Hobby – muzyka, gotowanie i pieczenie ciast.

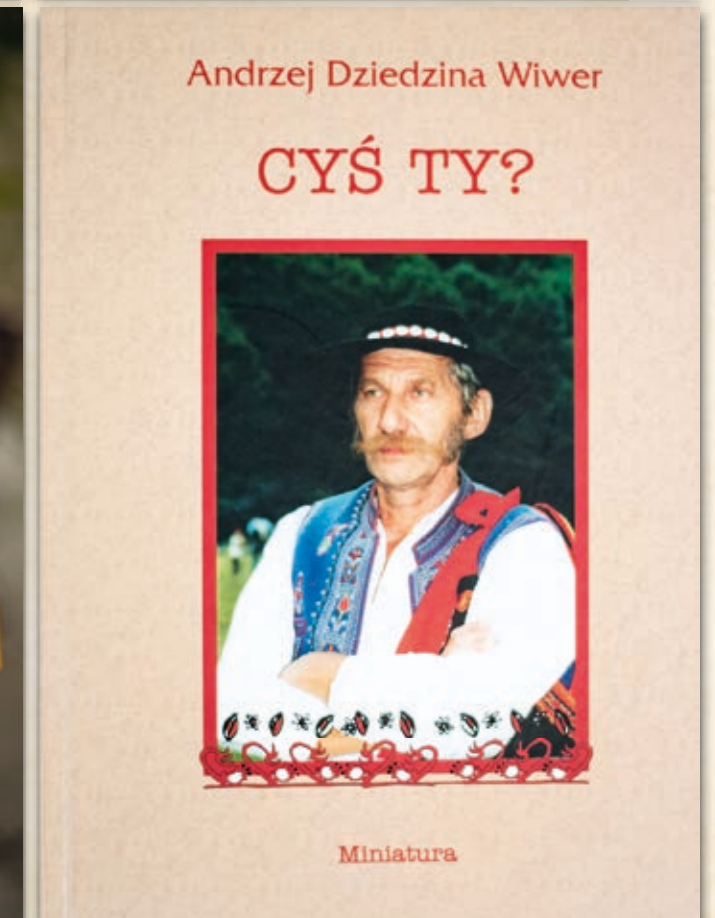
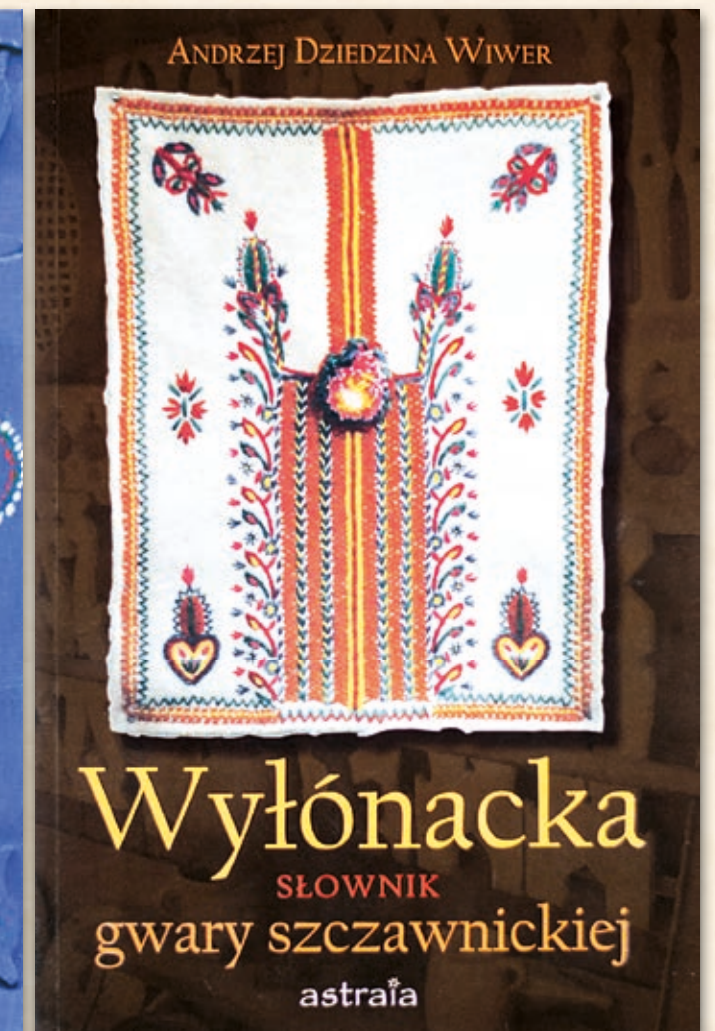
Zofia Drązkiewicz

Zofia Drązkiewicz (ur. 1948 r., Szczawnica), z zawodu technik analityk, obecnie na emeryturze, mieszka w Szczawnicy. Od 40 lat zajmuje się haftem regionalnym i tradycyjnym. Wykonuje stroje regionalne (na swoim koncie ma ok. 40 kamizelek), obrusy, serwety. Jej prace można oglądać na licznych wystawach, w których bierze udział, oraz kiermaszach. Znajdują się również w galerii Stowarzyszenia Twórców Ludowych w Lublinie. Miała swoje wystawy w Krakowie, Niedzicy, Nowym Sączu. Jej twórczość była wielokrotnie nagradzana podczas konkursów sztuki ludowej organizowanych przez domy kultury – m.in. w Myślenicach, Limanowej, Kielcach, Bukowinie Tatrzańskiej (Sabałowe Bajania) – oraz Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Nowym Sączu. Swoimi umiejętnościami dzieli się z młodzieżą na prowadzonych przez nią kursach haftu. Jej pasją są również książki, muzyka i wycieczki.

Andrzej Dziejina-Wiwer

Andrzej Dziejina-Wiwer (ur. 1945 r., Szczawnica), emerytowany technik budownictwa, przewodnik i ratownik GOPR, mieszka w Szczawnicy. Od lat 60. ubiegłego wieku zajmuje się folklorem, a od 1991 r. poezją gwarową. Napisał już przeszło cztery tysiące wierszy. W swoim dorobku ma sześć wydawnictw książkowych. Jego twórczość prezentuje Muzeum Etnograficzne w Krakowie. Za swoją działalność wielokrotnie nagradzany i wyróżniany m.in.: Srebrnym Krzyżem Małopolski, Perłą Pienin w Szczawnicy czy Złotym Piórem w Poroninie. Pasowany na Zbójnika w Bukowinie Tatrzańskiej. Jego hobby to zbieranie widokówek. Ma ich w swoim zbiorze ok. 29 tysięcy.

Marek Dziedzina

Marek Dziedzina (ur. 1978 r., Szczawnica), z zawodu kucharz, mieszka w Szczawnicy. Od 2015 r. zajmuje się rzeźbą. Przejął warsztat po swoim wuju Henryku Zachwiei. Na swoim koncie ma już ok. 300 rzeźb. W 2018 r. za pracę „Chrystus w koronie” zdobył pierwszą nagrodę w pokonkursowej wystawie Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Nowym Sączu. W swoich rzeźbach chce wyrazić ducha góralszczyzny poprzez wykorzystywanie symboli typowych dla sacrum, przyrody, legend i historii Pienin. Jego hobby to muzyka, ogrodnictwo i kulturystyka.

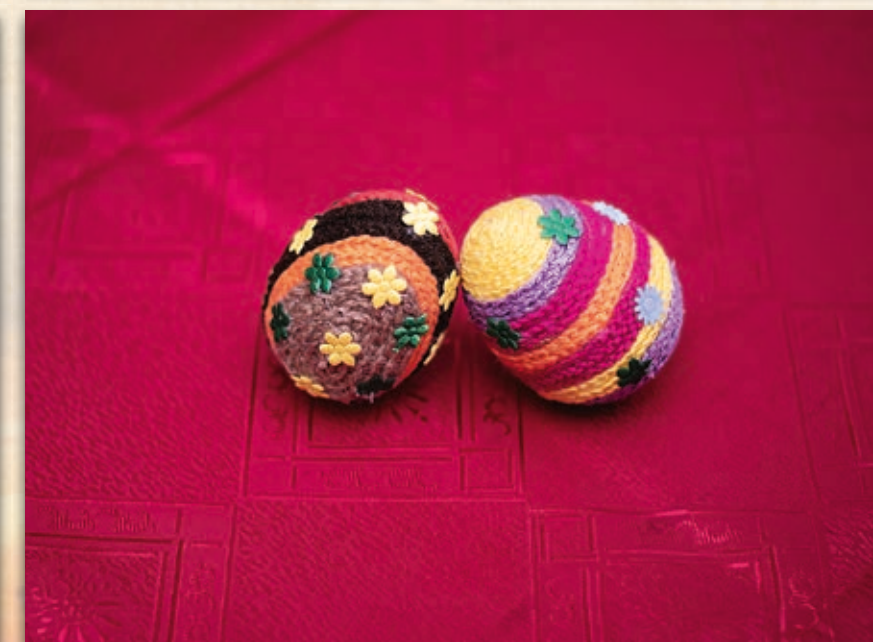
Joanna Dziubińska

Joanna Dziubińska (ur. 1974 r., Wrocław), z wykształcenia ekonomistka, z zawodu dziennikarka, mieszka w Szczawnicy. Przygodę z twórczością ludową rozpoczęła ponad 20 lat temu w pracowni Anny i Józefa Madejów, później doskonaliła swój warsztat na różnych kursach. Zajmuje się malarstwem, ceramiką i decoupage. Swoje prace liczy już w setkach. Na co dzień można je zobaczyć w prowadzonej przez nią Galerii Sztuki Ludowej i Rękodzieła „Krzywa Jabłotka” w Szczawnicy. Mają je również galerie Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Nowym Sączu i Szczawnicy oraz galeria Stowarzyszenia Artystów Polskich przy Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem. Prezentowała swoją twórczość na licznych wystawach indywidualnych – m.in. w Budapeszcie, Krakowie, Warszawie i Szczawnicy – oraz zbiorowych: w Luksemburgu, Nowym Sączu czy Zakopanem. Organizuje warsztaty malarstwa na szkło oraz decoupage dla dzieci, młodzieży i dorosłych, m.in. dla Pienińskiego Uniwersytetu III Wieku oraz szkół – w ramach projektu „Skarby Górali Pienińskich”. Hobby: fotografia, podróże i polityka.

Krystyna Firek

Krystyna Firek (ur. 1948 r., Pieszyce), emerytka, mieszka w Kluszkowcach. Od najmłodszych lat zajmuje się szydełkowaniem. Wykonuje dla rodziny i znajomych serwety oraz ozdoby świąteczne. Swoimi umiejętnościami podzieliła się z sąsiadką i do dziś spotykają się na wspólne szydełkowanie. Uwielbia wędrowki po pienińskich szlakach.

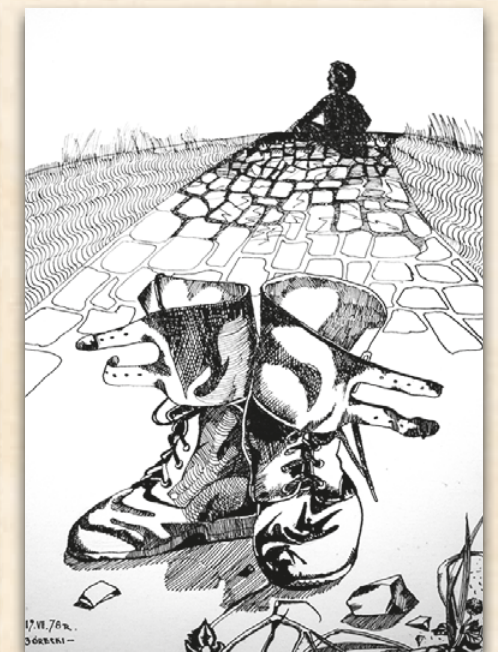
Janina Garwol

Janina Garwol (ur. 1944 r., Krościenko nad Dunajcem), emerytka, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od 17. roku życia zajmuje się haftem. Tej sztuki nauczyła ją mama Julia Karcz. Haftowała również jej babcia i prababcia. W 1984 r. zajęła II miejsce w konkursie rodzin twórców ludowych w ramach Pienińskiego Lata z Cepelią w Krościenku n/D. W swoim dorobku ma ok. 1500 wyhaftowanych góralskich gorse-tów, kamizelek, portek, a także szat liturgicznych. Swoje prace prezentowała na licznych wystawach, kiermaszach, konkursach czy przeglądach twórczości ludowej, organizowanych w całym kraju. Wysztywane przez nią szaty liturgiczne, obrusy i peleryny dla ministrantów znajdują się m.in. w parafiach w Kluszkowcach, Grywałdzie i Krościenku. Za swoją twórczość wielokrotnie wyróżniana. W 2016 r. Rada Gminy przyznała jej „Odznakę za zasługi dla Gminy Krościenko nad Dunajcem”.

Stanisław Górecki

Stanisław Górecki (ur. 1954 r., Sromowce Wyżne), z zawodu geodeta i muzyk, pracuje jako organista w Sromowcach Wyżnych, gdzie mieszka. Tworzy od lat 70 XX w. Zajmuje się rysunkiem i grafiką, w młodości również malarstwem i płaskorzeźbą. Wykonał ok. 10 płaskorzeźb, pięć obrazów olejnych i 50 rysunków. Niektóre z nich można oglądać w Izbie Regionalnej w Sromowcach Wyżnych. Swoje prace prezentował również na wystawach zbiorowych i indywidualnych m.in. w Szczawnicy i Krakowie. Jest członkiem Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Szczawnicy. Wraz z synem wydał książkę pt. „Sromowce Wyżne czyli Przekop” oraz album zdjęć „Sromowce na dawnej fotografii”. Współpracuje z rocznikiem „Prace Pienińskie”. Interesuje się muzyką klasyczną, szczególnie organową, prowadzi gospodarstwo rolne i uprawia fliśactwo na Dunajcu.

Tomasz Hubiak

Tomasz Hubiak (ur. 1980 r., Nowy Targ), z wykształcenia mgr inż. inżynierii środowiska, pracuje jako asystent projektanta, mieszka w Tylmanowej. 20 lat temu zajął się krojeniem i cyfrowaniem portek oraz cuch górskich, by ocalić dziedzictwo kulturowe przodków dla przyszłych pokoleń. Tej sztuki nauczyła go babcia Maria Królczyk spod Magurki z potoku Jaszczeżego, z Ochotnicy Górnej. Ona z kolei nauczyła się kroić i cyfrować portki, cuchy, papucie, koszule góralskie z rejonu Ochotnicy od swojego ojca Jana Wójcika spod Magurki, który był krawcem góralskim i cieślą góralskim. Tomasz Hubiak wykonał już kilkadziesiąt portek i kilkanaście cuch. Swoją wiedzę i umiejętności dzieli się na warsztatach dla młodzieży z szycia portek. Poza sztuką ludową pasjonuje się architekturą i budownictwem regionalnym całego Łuku Karpat oraz wszystkim, co związane z kulturą góralską. Szkicuje ołówkiem, gra na skrzypcach i piszczałkach. Jego hobby to także wędrówki górskie, jazda na rowerze i nartach.

Stanisław Jabłoński

Stanisław Jabłoński (ur. 1948 r., Kluszkowce), emerytowany urzędnik, mieszka w Kluszkowcach. Blisko 60 lat zajmuje się rzeźbą. Buduje również instrumenty pasterskie. Uprawia poezję gwarową. Jest autorem sztuk kabaretowych i przyśpiewek. Swoją twórczość prezentuje na licznych wystawach i konkursach, zdobywając wyróżnienia i nagrody zarówno za poezję, jak i rzeźby. Jego prace znajdują się m.in. w muzeach w Krakowie, Rabce i Toruniu. Hobby – turystyka górską.

Anna Jandura

Anna Jandura (ur. 1958 r., Nowy Targ), emerytowana pielęgniarka, mieszka w Kluszkowcach. Od 10 lat zajmuje się hafciarstwem i wyszywaniem. W 2014 r. ukończyła również kurs decoupage. Do tej pory nie miała okazji prezentować swoich prac szerszej publiczności. Dzieli się nimi z rodziną i znajomymi, a nabyte umiejętności przekazuje wnuczkom.

Stanisław Kacwin

Stanisław Kacwin (ur. 1962 r., Krościenko nad Dunajcem), absolwent liceum gastronomicznego, pracuje w małej gastronomii, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od 20 lat rzeźbi w drewnie, do czego zainspirował go film „Niesforny Emil”. Jest samoukiem i podobnie jak bohater filmu zaczynał swoją przygodę z rzeźbą od nożyka. Wykonał już ok. 50 rzeźb. Miał je okazję prezentować w Muzeum Figur Chrystusa Frasobliwego w Jeżowie. Jego prace można oglądać w znanym cocktail barze „Lody u Marysi” w Krościenku n/D. Pasją artysty są również książki.

Stanisława Krupa

Stanisława Krupa (ur. 1948 r., Sromowce Wyżne), z zawodu krawcowa, zajmuje się tkactwem ręko-dzielniczym, mieszka w Sromowcach Wyżnych. Zainteresowanie sztuką ludową zaszczerpiły w niej babcia i mama. Ona z kolei dzieli się swoimi tkac-kimi umiejętnościami na warsztatach. Prowadziła m.in. warsztaty z tkania na krosnach w ramach pro-jektu „Sercem tkane” i „Rękoczyzny w Pieninach”, realizowane przez Stowarzyszenie LGD „Gorce-Pieniny” przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Prace wyko-nane przez Panią Stanisławę obserwować można w Izbie Regionalnej, gdzie kilka razy w tygodniu zasiada przy krosnach i chętnie dzieli się swoją wiedzą z młodszymi gospodyniami, dorastającą młodzieżą, czy odwiedzającymi izbę turystami. Jej hobby to także robienie na drutach.

Marek Krzywonos-Wolak

Marek Krzywonos-Wolak (ur. 1974 r., Nowy Sącz), z wykształcenia plastyk, z zawodu magazynier-logistyk, mieszka w Szczawnicy. Od 25 lat uprawia rzeźbę monumentalną, wielkogabarytową. Tej sztuki nauczył się od ojca – twórcy ludowego, który zabierał go od najmłodszych lat na imprezy i kiermasze sztuki ludowej. Swoje prace eksponuje na szczawnickiej promenadzie. Trafiają do ludzi na terenie całego kraju, ale też zagranicę. Prowadzi pokazy rzeźby monumentalnej podczas imprez regionalnych. Hobby: paralotniarstwo i sporty zimowe.

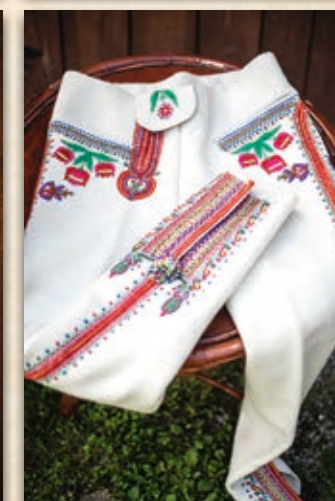
Jan Kubik

Jan Kubik (ur. 1945 r., Krościenko nad Dunajcem), emerytowany piekarz i flisak, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od 60 lat zajmuje się szyciem strojów góralskich – od kroju po haft. Tej sztuki nauczył się sam. Ubierał Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Pieniny” oraz inne zespoły regionalne. Jego prace – sukmany, portki, cuchy – można oglądać w Muzeum Pienińskim w Szlachtowej, ale również w Muzeum Etnograficznym w Krakowie, Toruniu czy Lublinie. Jest również muzykiem ludowym – prymistą i założycielem Kapeli Jaśka Kubika. Za pierwszą wypłatę kupił sobie skrzypce. Na swoim koncie ma liczne wystawy krajowe oraz wyróżnienia i nagrody w kategorii instrumentalistów i solistów. Jest m.in. siedemnastokrotnym laureatem I miejsca na „Sabałowych Bajaniach” w Bukowinie Tatrzańskiej, w 2018 r. pasowany tam na Zbójnika. Odznaczony medalem Gloria Artis oraz tytułem Honorowego Obywatela Krościenka nad Dunajcem. Swoje umiejętności przekazuje młodemu pokoleniu. Kroju, szycia, wyszywania (cyfrowania) portek i cuch góralskich oraz zdobienie aplikacjami sukman góralskich uczył na warsztatach pn. „Tajemnica Góralskich Portek”. Prowadził również zajęcia z nauki gry na skrzypcach i oktawkach pienińskich oraz śpiewu i gwary pienińskiej podczas warsztatów pn. „Mistrz Tradycji”, organizowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Krościenku. Hobby – hodowla kóz i wędrówki górskie.

Władysława Kurzeja

Władysława Kurzeja (ur. 1964 r., Kamienica), z zawodu gastronom, mieszka w Ochotnicy Dolnej. Twórczością artystyczną zajmuje się od dziesięciu lat. Jest samoukiem. Uprawia haft matematyczny, wyszywa gorsety, wykonuje ozdoby i kartki świąteczne. Swoich prac nawet nie jest w stanie zliczyć. Jak mówi, jej wyroby „schodzą na bieżąco”. Niektóre można zobaczyć na wystawie w Wiejskim Ośrodku Kultury w Ochotnicy Dolnej. Chętnie dzieli się swoimi umiejętnościami podczas warsztatów prowadzonych dla dzieci i młodzieży w Ochotnicy Dolnej. Obok sztuki ludowej jej pasją jest muzyka i śpiew.

Tadeusz Ligas

Tadeusz Ligas (ur. 1954 r., Tylmanowa), emerytowany monter spawacz, mieszka w Tylmanowej. Zajmuje się rzeźbą. Stworzył już ponad 20 prac, które trafiają do prywatnych osób. Miał okazję je prezentować na wystawie podczas Zjazdu Twórców Ludowych w Wierchosławicach. Inspiracją do rozpoczęcia pracy artystycznej było dla niego zamiłowanie do sztuki i tradycji regionu. Jest członkiem Związku Podhalan. Swoją pasję przekazuje teraz wnukom. Obok rzeźby jego hobby to muzyka i śpiew.

Anna Madeja

Anna Madeja (ur. 1945 r., Mszana Dolna), z wykształcenia dyplomowana opiekunka dziecięca, artystka ludowa, mieszka w Szczawnicy. Od 50 lat uprawia malarstwo na szkle o tematyce ludowej i sakralnej. Jest samoukiem, ale swoimi umiejętnościami chętnie dzieli się na licznie prowadzonych warsztatach dla dzieci, młodzieży i dorosłych zarówno w kraju, jak i za granicą. Dla niej najważniejsze w uprawianiu twórczości ludowej jest właśnie przekazywanie sztuki młodemu pokoleniu i upowszechnianie jej. Co najmniej cztery razy do roku prezentuje swoje prace na wystawach. Pokazywała je już m.in. w Niemczech, Szwecji, Francji, Izraelu, USA, Słowacji i Węgrzech. Jej obrazy mają swoje miejsce w Galerii Sztuki Ludowej i Rękodzieła „Krzywa Jabłotka” w Szczawnicy oraz galerii Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Szczawnicy. Na swoim koncie ma również liczne nagrody i wyróżnienia, m.in.: Srebrny Krzyż Zasługi, przyznany przez prezydenta RP w 2007 r., czy „Medal za zasługi dla Miasta i Gminy Szczawnica”.

Józef Madeja

Józef Madeja (ur. 1943 r., Szczawnica), emerytowany geodeta, mieszka w Szczawnicy. Z potrzeby serca i chęci zrealizowania swoich wizji artystycznych już od 50 lat zajmuje się twórczością ludową. Maluje i rzeźbi. Jego prace można liczyć w setkach. Na co dzień można je oglądać w Galerii Sztuki Ludowej i Rękodzieła „Krzywa Jabłotka” w Szczawnicy, którą prowadzi wraz z siostrzenicą. Znajdują się również w Muzeum Etnograficznym w Rabce Zdroju oraz w kościele w Podegrodziu i Tarnowie. Z powodzeniem bierze udział w konkursach dedykowanych twórcom ludowym. Zdobył I miejsce m.in. podczas konkursu organizowanego przez muzeum w Rabce pt. „Demony w twórczości ludowej” oraz wystawy Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Nowym Sączu. Miał okazję prezentować swoje prace również w Sejmie RP oraz na promie linii Ystad – Świnoujście. Swoją rzeźbiarską pasją zaraził już kilka młodych osób. Hobby – sport i kryminały.

Krzysztof Malinowski

Krzysztof Malinowski (ur. 1961 r., Szczawnica), z wykształcenia elektromonter, z zawodu budowlaniec, mieszka w Ochotnicy Dolnej. Rzeźbi w drewnie i kamieniu oraz zajmuje się malarstwem. Jest samoukiem. Od najmłodszych lat lubił prace plastyczne. Pierwsze jego rzeźby były więc z plasteliny. Dziś jego drewniana rzeźba papieża Jana Pawła II witającego, zdobi kościół parafialny w Ochotnicy Dolnej, w Szczawnicy przy źródle „Wanda” znajduje się rzeźba postaci kobiety z dzbanem. Na swoim koncie ma około 30 rzeźb i 20 obrazów. Poza twórczością jego pasją jest również ogrodnictwo.

Stanisława Niemiec

Stanisława Niemiec (ur. 1956 r., Łapsze Niżne), kaletnik, mieszka w Maniowach. Wyrobem galanterii skórzanej zajmuje się od 40 lat. Kaletnictwo interesowało ją jednak już od dziecka. Pracowała w nieistniejącej Spółdzielni Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „Pieniny”. Wykonała niezliczoną liczbę naszyjników, etui na klucze, podków, piórników czy torebek do strojów górskich. Interesuje się również haftem.

Maria Nowak

Maria Nowak (ur. 1966 r., Nowy Targ), z wykształcenia technika sztuk plastycznych, specjalność – tkactwo artystyczne, obecnie pracuje w biurze firmy kamieniarskiej, mieszka w Sromowcach Wyżnych. Uprawia hafciarstwo, malarstwo i tka gobeliny. Sztuka ludowa towarzyszy jej od najmłodszych lat – obserwowała pracę swojej mamy, która haftowała, tknęła chodniki czy robiła na drutach. Skupia się głównie na sztuce użytkowej – wykonuje sztandary (stworzyła sztandary dla koła flisackiego w Sromowcach, łowieckiego w Krościenku i wielu innych stowarzyszeń) i stroje góralskie (kamiżelki, gorsety, portki, cuchy). W wolnych chwilach maluje pejzaże i kwiaty. Dla niej to odskocznia od codzienności i zabieganego, „cyfrowego” świata. Na zlecenie gmin prowadzi warsztaty haftu. Lubi gotować, jeździć na rowerze i pielęgnować ogród.

Anna Oleś

Anna Oleś (ur. 1946 r., Ojców), emerytka, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od 1968 r. zajmuje się haftem artystycznym i regionalnym. Stworzyła już 65 obrazów haftowanych, a także liczne serwety i obrusy. Współpracuje ze Stowarzyszeniem LGD „Gorce-Pieniny”. Należy też do Stowarzyszenia Artystów Pienińskich. Uczestniczy w organizowanych przez SAP wystawach, warsztatach czy wyjazdach promujących kulturę pienińską w kraju i za granicą, prezentując swoje prace. Jej twórczość można oglądać w prywatnej galerii „Wystawa przyrodnicza i nie tylko” w Krościenku. Prowadzi warsztaty z haftu dla dzieci i młodzieży. Hobby – zbiera anioły.

Tadeusz Oleś

Tadeusz Oleś (ur. 1940 r.), z zawodu preparator, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Taksydermią, czyli sztuką preparowania i wypychania zwierząt z zachowaniem ich naturalnego wyglądu, zajmuje się od lat 60. XX w. Jego prace są prezentowane na wystawach i ekspozycjach przyrodniczych i łowieckich w muzeach kilku parków narodowych i krajobrazowych. Przygotowywał eksponaty przyrodnicze dla celów filmowych i naukowych (Polskiej Akademii Nauk) oraz celów dydaktycznych dla uczelni wyższych w Krakowie i Poznaniu. Prowadzi warsztaty praktyczne i teoretyczne dla studentów z całej Polski. Ma swoją galerię „Wystawa przyrodnicza i nie tylko” (nowa nazwa to „Galeria Osobliwości – Olesiówka”) w Krościenku. Hobby – turystyka.

Jan Piszczek

Jan Piszczek (ur. 1951 r., Tylmanowa), emerytowany cieśla, mieszka w Tylmanowej. Uprawia kowalstwo artystyczne, podtrzymując rodzinną tradycję. Sztuką zajął się osiem lat temu. W swojej twórczości czerpie z tego, co podpatrzył od swojego ojca. W zasadzie jednak jest samoukiem. Na swoim koncie ma już około 80 wyrobów. Najważniejsze dla niego w pracy artystycznej to „ożywić nieprzyjazną stal”. Jego pasją jest również sport i śpiew.

Zbigniew Przychodzki

Zbigniew Przychodzki (ur. 1956 r., Szczawnica), z wykształcenia ślusarz mechanik, z zawodu konserwator, mieszka w Szczawnicy. Członek Stowarzyszenia Twórców Ludowych w Lublinie Oddział Tatrzański. Od 30 lat zajmuje się krawiectwem regionalnym. Szyje portki i cuchy. Jego prace znajdują się w Muzeum Pienińskim w Szlachtowej. W 2017 r. zainteresował się również robieniem instrumentów – wykonał już dwie trombity, dwa rogi pasterskie i dwie fujary. Sam również muzykuje. Prowadzi warsztaty w szkołach, zapoznając młodzież z kulturą górali Pienin: tradycją, muzyką, instrumentami i strojami. Hobby: wędkarstwo.

Kazimierz Sikora

Kazimierz Sikora (ur. 1969, Ochotnica Dolna), z zawodu budowlaniec, mieszka w Ochotnicy Górnej. Od 2000 r. zajmuje się rzeźbą. Jak przekonuje, „to po prostu samo przyszło”. Swoją działalność artystyczną traktuje jako powołanie i dar od Boga. Na swoim koncie ma około 150 rzeźb, w tym część wielkoformatowych. Znajdują się między innymi w kościele parafialnym w Ochotnicy Górnej, w Gubinie koło Zielonej Góry czy w parafii Limerick w Irlandii. W 2002 r. brał udział w międzynarodowym konkursie krajów wyszehradzkich i zakwalifikował się na wystawę pokonkursową. Prowadzi własną pracownię i warsztaty artystyczne w Ochotnicy Górnej. Swoją wiedzę na temat rzeźbienia przekazuje również synowi Karolowi. Hobby – historia i muzyka.

Fot. Lucyna Kozub

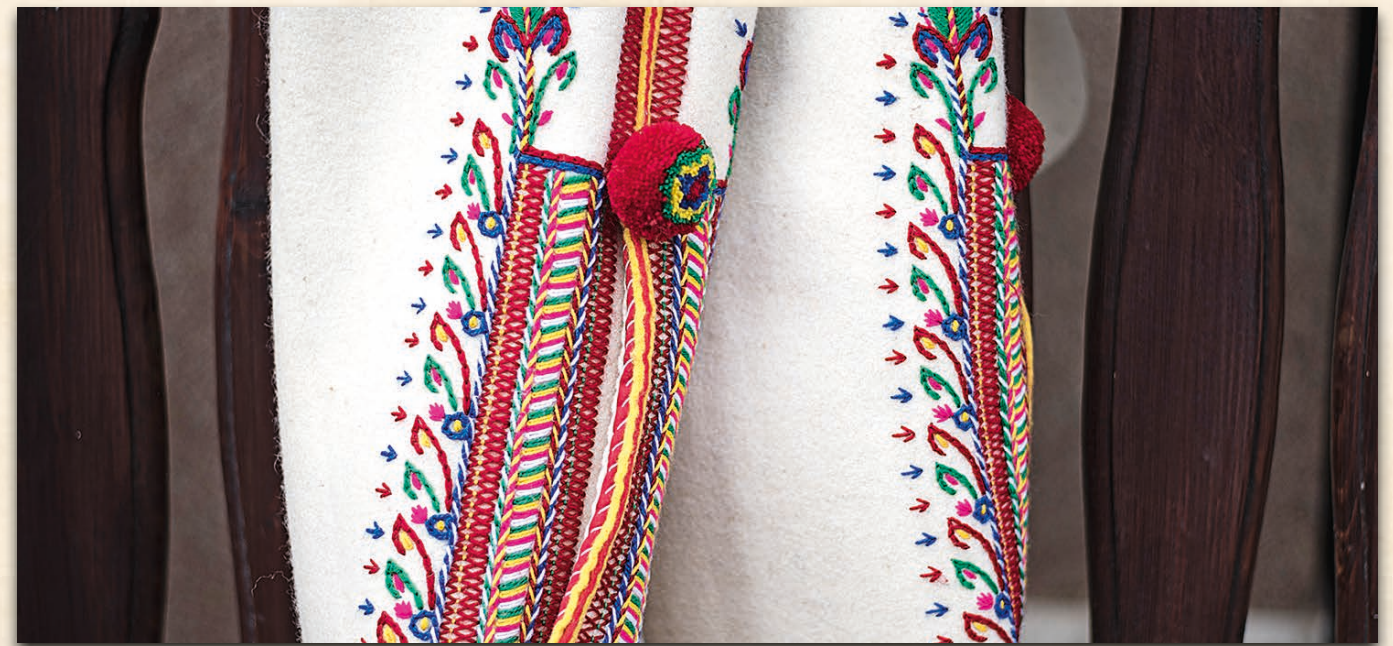
Jerzy Sosna

Jerzy Sosna (ur. 1949 r., Rybnik), emerytowany oficer Wojska Polskiego, mieszka w Kluszkowcach. Przygodę z rzeźbą rozpoczął w wieku 10 lat. Na poważnie zajął się twórczością w 1973 r., po ukończeniu studiów. Uprawiane przez niego gatunki to rzeźba figuratywna i płaskorzeźba o szerokim zakresie tematycznym. Jest m.in. autorem drogi krzyżowej i popiersia św. Rafała Kalinowskiego w kościele w Kluszkowcach. Wiele jego prac znajduje się w rękach osób prywatnych za granicą. Uczestnik wystaw twórców ludowych. Prowadzi warsztaty dla młodzieży – uczy rzeźbić w szarym mydle. Ma w swoim domu prywatną galerię, dostępną dla turystów. Hobby – fotografia, turystyka górską i ogrodnictwo.

Joanna Szczepaniak

Joanna Szczepaniak (ur. 1985 r., Nowy Targ), fizjoterapeuta, mieszka w Szczawnicy. Od 2010 r. haftuje stroje regionalne i obrazki, szyje również poduszki, sukienki, torebki z akcentem góralskim. Jest samoukiem. W ciągu lat swojej artystycznej działalności wykonała ok. 30 kamizelek i gorsetów, 40 portek oraz blisko 200 innych dodatków. Jej prace na co dzień można oglądać w galerii Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Szczawnicy. Prezentowała je na licznych wystawach indywidualnych i zbiorowych, m.in. w Nowym Sączu, Niedzicy i Szczawnicy. Może pochwalić się Nagrodą Główną XXXIX Konkursu Plastyki Twórców TPSP w Nowym Sączu w kategorii sztuki użytkowej (2018 r.) oraz wyróżnieniem podczas XXXIV Konkursu Prac Twórców TPSP w Nowym Sączu (2013 r.). Swoimi umiejętnościami dzieli się z rodziną. Prowadziła również warsztaty w ramach wymiany międzynarodowej polsko-słowackiej. Jej hobby to gimnastyka.

Wiesława Sajdak-Tokarczyk

Wiesława Sajdak-Tokarczyk (ur. 1971 r., Łącko), pielęgniarka, katecheta, pedagog i psycholog kliniczny, pracuje jako kierownik Warsztatów Terapii Zajęciowej „Perła” w Szczawnicy, mieszka w Jaworkach. Od szóstego roku życia szydekuje i haftuje serwety czy obrusy. W 1980 r. zdobyła swoją pierwszą nagrodę przyznaną przez TVP od Adama Słodowego – prowadzącego program „Lubię majsterkować” – za uszycie lalki. Do dziś wykonała już ok. 50 serwet, 20 obrusów – które zdobią domy prywatnych odbiorców, ale także kościoły, m.in. w Mizernej, Jaworkach i Szlachtovej – 15 gorsetów, 20 kamizelek i 150 spódnic oraz koszul. Swoją twórczość wystawiała m.in. w Domu Ludowym w Bukowinie Tatrzańskiej, miała też okazję prezentować ją wraz z mężem na antenie TVP w 2008 r. w programie „Pytanie na śniadanie”. Prowadzi warsztaty z robienia ozdób świątecznych czy kwiatów m.in. dla Uniwersytetu III Wieku oraz osób niepełnosprawnych. Jej pasją jest również muzyka, taniec i śpiew.

Mariusz Tokarczyk

Mariusz Tokarczyk (ur. 1972 r., Szczawnica), z wykształcenia budowlaniec, z zawodu kierowca, mieszka w Jaworkach. Od 25 lat szyje i haftuje góralskie portki (ok. 200), cuchy (30), kamizelki (50) i koszule (50). Do uprawiania tej sztuki zainspirowała go żona. Jego prace można znaleźć na Krzeptówkach w Zakopanem i w kościele w Jaworkach. Prezentował je również na wystawach, konkursach oraz koncertach krajowych i zagranicznych kapeli góralskiej Jaworcanie, której jest założycielem i w której gra na różnych instrumentach. Sztukę haftu miał okazję pokazać także w telewizyjnym programie śniadaniowym w 2008 r. Organizuje warsztaty dla dzieci. Prowadzi swoją pracownię w domu. Za swoją działalność nagrodzony został statuetką „Zasłużony dla Jaworek”.

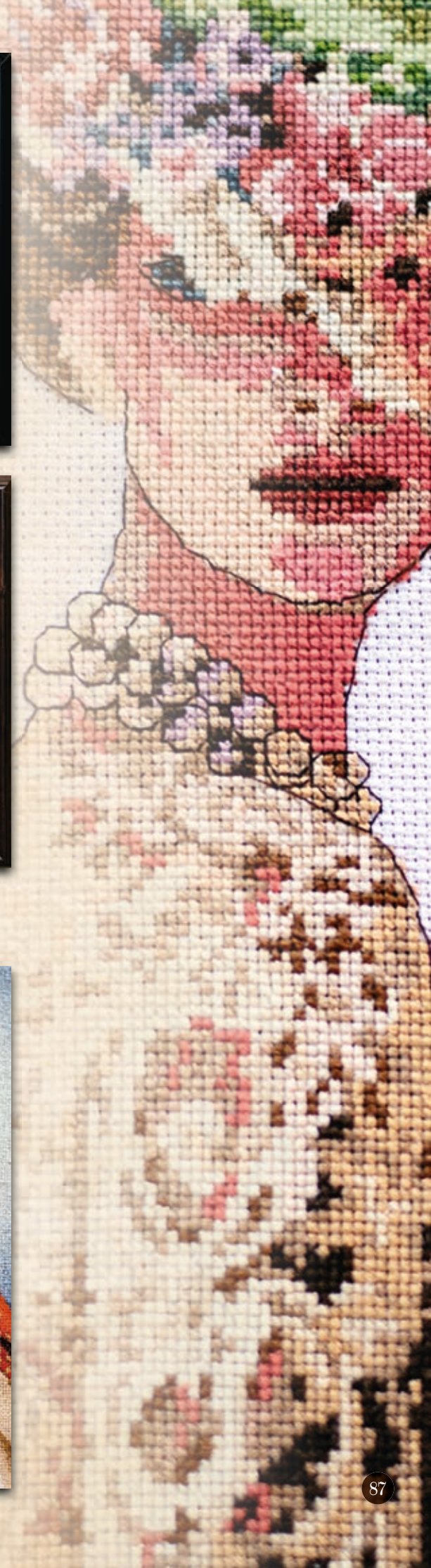
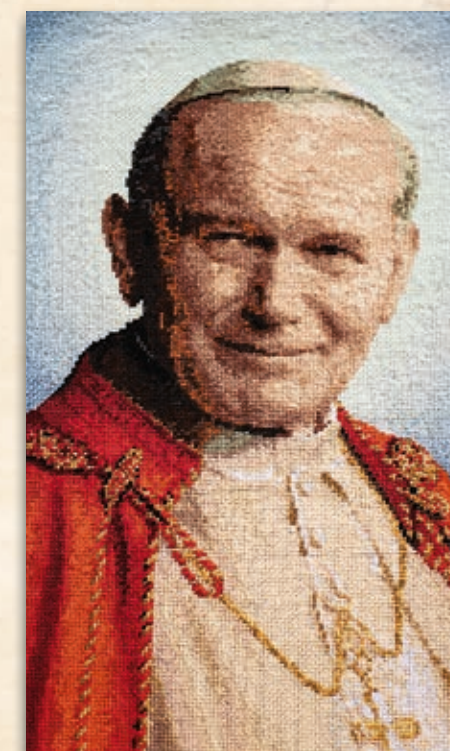
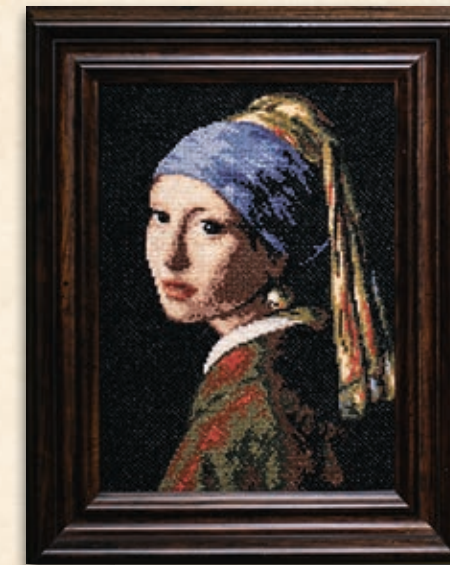
Zbigniew Urbański

Zbigniew Urbański (ur. 1951 r., Krościenko nad Dunajcem), emerytowany instalator sanitarny, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od 17 lat zajmuje się tworzeniem makiet drewnianych i styropianowych krajobrazu pienińskiego: gór, zamków, kościółków, mostków itp. Do swoich najważniejszych prac zalicza makietę zamku w Czorsztynie, w Niedzicy, Kaplicy Chrystusa Dobrego Pasterza w Krościenku czy Czerwonego Klasztoru na Słowacji. Wykonanie jednej zajmuje mu ok. 3-6 miesięcy. Swoje prace prezentował na wystawach organizowanych przez Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Targu, podczas Festiwalu Pieniny – Kultura – Sacrum czy kiermaszu twórczości ludowej w Krościenku. Pasjonat historii, turystyki i ogrodnictwa.

Krystyna Walosik

Krystyna Walosik (ur. 1966 r., Szczawnica), nauczyciel-bibliotekarz, mieszka w Krościenku nad Dunajcem. Od 2003 r. zajmuje się haftem krzyżowym, którego nauczyła się metodą prób i błędów, korzystając z czasopism branżowych. Tą techniką stworzyła już ponad 150 obrazów, w tym ok. 30 portretów i 40 o tematyce religijnej. Teraz sama uczy haftu, prowadząc kółko zainteresowań „Hafcik” dla dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Krościenku oraz w ramach wakacyjnych warsztatów Stowarzyszenia Artystów Pienińskich. Jej prace znajdują się w kościółku w Sromowcach Niżnych i galerii w Krościenku. Można je oglądać także na prowadzonym przez artystkę fanpage’u na Facebooku. Hobby – czytanie i gra w siatkówkę.

Monika Ziemianek-Sztajer

Monika Ziemianek-Sztajer (ur. 1976 r., Nowy Targ) z zawodu terapeuta zajęciowy, mieszka w Tylmanowej. Od 20 lat zajmuje się ceramiką artystyczną oraz masami plastycznymi. Jest samoukiem, niemniej wypracowany przez siebie warsztat stara się szkolić na różnego rodzaju certyfikowanych warsztatach rękodzieła artystycznego. Za sobą ma dwie wystawy indywidualne i kilka zbiorowych w Stowarzyszeniu Artystów Pienińskich. Jej prace można oglądać w Galerii „Stara Plebania” w Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem. W CKiP prowadzi też warsztaty artystyczne. Swoimi umiejętnościami dzieli się również w Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencją – Koło w Szczawnicy. Dla niej najważniejsze w uprawianiu sztuki jest promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego. Marzy o otwarciu własnej pracowni ceramicznej.

Warsztaty artystyczno-rękodzielnicze Krościenko nad Dunajcem

Warsztaty artystyczno-rękodzielnicze Sromowce Wyżne (gmina Czorsztyn)

Warsztaty artystyczno-rękodzielnicze Szczawnica

Warsztaty artystyczno-rękodzielnicze Ochotnica Dolna

